

**UCHWAŁA NR VIII.6.2024
RADY POWIATU ŻAGAŃSKIEGO**

z dnia 17 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, na lata 2025-2028.**

Na podstawie art. 6 ust.3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424), art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 107) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, na lata 2025-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Żagańskiego.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXIX.7.2022 Rady Powiatu Żagańskiego z dnia 30 marca 2022 r.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Żagańskiego

Piotr Kowalski

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ, NA LATA 2025-2028**

Żagań, grudzień 2024

I. WSTĘP

Rodzina jest podstawową jednostką społeczeństwa. Od tego, jak funkcjonuje dzisiaj zależy, jakie będą przyszłe pokolenia i z jakim wyzwaniem będą musiały stawić czoła.

Musimy zadbać o to, aby w rodzinach były pielęgnowane podstawowe wartości życiowe tj.: szacunek, godność, bezpieczeństwo itp. Warto pamiętać, że jeżeli osoba nie szanuje praw bliskich, to bardzo trudno jest założyć, że będzie szanować prawa innych. To właśnie dom jest miejscem, gdzie wszystko się zaczyna. Najbardziej efektywną metodą nauki dzieci jest dawanie im przykładu i uczenie poprzez naśladownictwo. W domu dziecko uczy się norm. Uczy się na czym polega szacunek i partnerstwo między dorosłymi i uczy się, że są inne sposoby wyrażania własnego zdania i świadczenia o swojej wartości, niż poniżanie innych.

Rzeczywistość jest różna. Każdego dnia docierają do instytucji świadczących pomoc potrzebującym, informacje o tym, że to właśnie w domu ktoś doświadczył krzywdy, czyjeś prawa nie były szanowane, że członek rodziny lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie innych członków rodziny - używając przewagi fizycznej, szantażu, gróźb. Naszym obowiązkiem jest podejmowanie kolejnych działań, aby temu przeciwdziałać.

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, na lata 2025-2028” został opracowany w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej. Stanowi on kontynuację i rozwój realizacji działań prowadzonych w ramach analogicznego Programu na lata 2022-2025.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, na lata 2025-2028” został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę osób doznających przemocy i edukację osób stosujących przemoc domową.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 3 i ust. 4 nakłada na samorząd powiatowy następujące zadania własne:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 4) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy o ukończeniu.

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. Natomiast art. 9 ust. 1 ustawy wskazuje, aby wszystkie organy administracji rządowej i samorządowej współdziałały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, w szczególności przyczyn i skutków przemocy domowej oraz metod i form pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Na podstawie art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Taką szczególną grupą są kobiety, osoby niepełnosprawne oraz dzieci i młodzież zagrożone przemocą.

Podstawą prawną opracowania Powiatowego Programu jest przepis art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Art. 112 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej przesądza, że zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne - powiatowe centra pomocy rodzinie, które realizując zadania z zakresu pomocy społecznej między innymi oferują pomoc osobom doznającym przemocy, w tym socjalną, rodzinną, prawną i psychologiczną.

III. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców powiatu żagańskiego:

1) osób doznających przemocy domowej, w tym:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwa i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwa oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osób pozostającą w stosunku przysposobienia i ich małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwa i ich małżonków,
- osób pozostających obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwa i ich małżonków,
- osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwa i ich małżonków,
- osób pozostających obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego - także w przypadku, gdy jest także świadkiem przemocy;

2) osób stosujących przemoc domową;

3) świadków przemocy domowej;

4) osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.

IV. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – przemoc domowa - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Mówiąc o osobie doznającej przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Mówiąc o osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej.

Mówiąc o świadku przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą;
- osoba doznająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc jest silniejsza;
- narusza prawa i dobra osobiste – np. prawo do nietykalności fizycznej, szacunku itd.;
- powoduje cierpienie i ból.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” najczęstszymi formami przemocy domowej są:

- przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne;
- przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne;
- przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne;
- przemoc ekonomiczna: niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wnoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne;
- przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne;
- inny rodzaj zachowań przemocowych: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wnoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu itp.

Skutkiem przemocy fizycznej może być zarówno lekkie uszkodzenia ciała, ale i pozbawienie życia. Przemoc domowa odnosi się także do przemocy psychicznej, która objawia się m.in.: znęcaniem słownym (werbalnym); szykanowaniem; ograniczaniem lub pozbawieniem środków materialnych, osobistych; kontrolowaniem kontaktów z członkami rodziny, przyjaciółmi, itp. Formy przemocy różnią się między sobą w zależności od społeczeństwa i jego kultury. Generalnie formy te sprowadzają się do złego traktowania.

Złe traktowanie to sytuacja, w której jedna osoba odnosi się do drugiej w sposób niezgodny z łączącą je relacją i bez odpowiedniej troski wynikającej z charakteru tej relacji. W tym sensie złe traktowanie jest pojęciem ogólnym, które może dotyczyć nie tylko rodziców i dzieci, ale także innych relacji w rodzinie, np. relacji mąż – żona, starzejący się rodzice – dorastające dzieci.

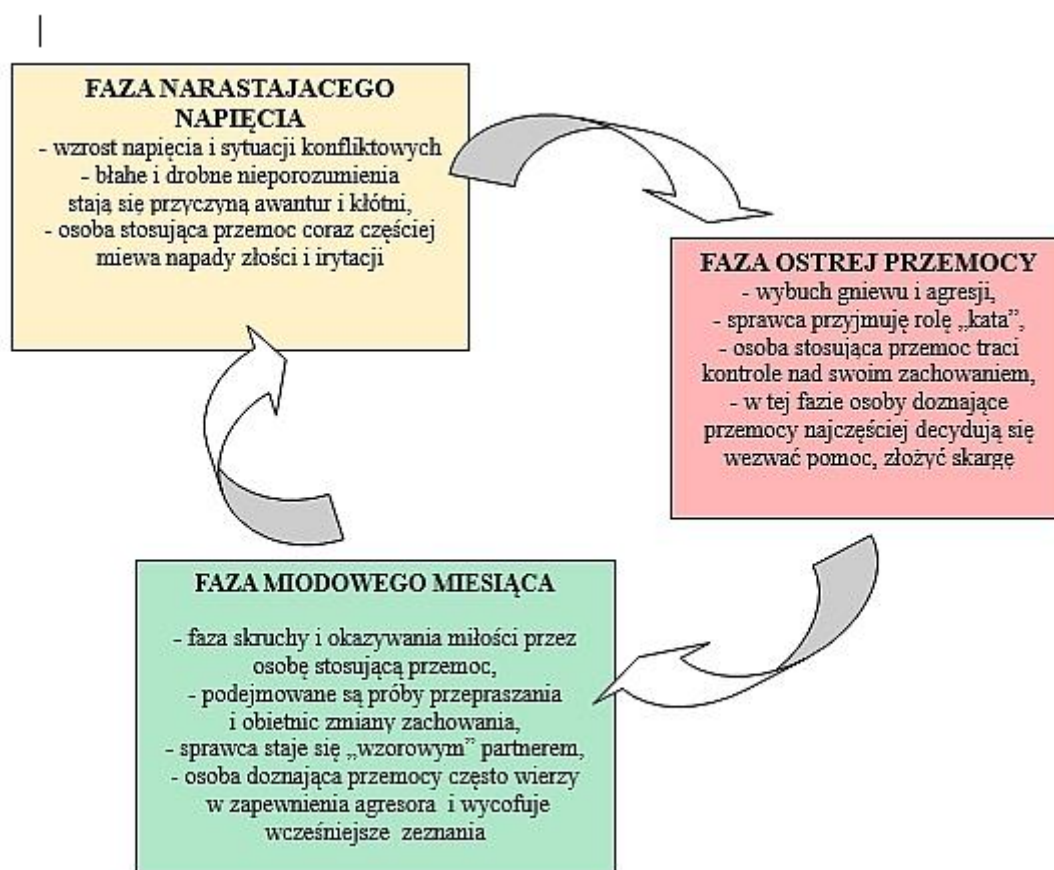
Przemoc domowa co do zasady nie jest zdarzeniem jednorazowym – zwykle charakteryzuje ją cykliczne powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy następujące po sobie fazy:

- Faza pierwsza - narasta napięcie i agresywność osoby stosującej przemoc. Każdy drobiazg wywołuje irytację sprawcy, pojawiają się awantury, osoba stosująca przemoc prowokuje kłótnie i staje się coraz niebezpieczniejsza. Osoba doznająca przemocy stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Często odczuwa dolegliwości fizyczne, bóle żołądka i głowy, cierpi na bezsenność, traci apetyt. Wpada w apatię lub ogarnia ją silny niepokój. Czasem, nie mogąc powstrzymać tego oczekiwania, sama prowokuje spięcie, żeby wreszcie „mieć to za sobą”.
- Faza gwałtownej przemocy. Z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości. Osoba doznająca przemocy doznaje/doświadcza zranień fizycznych i psychicznych, jest w szoku. Stara się uspokoić osobę stosującą przemoc i ochronić siebie. Odczuwa przerażenie, złość, bezradność i wstyd, traci ochotę do życia.
- W trzeciej fazie, nazywaną fazą „miodowego miesiąca”, wszystko się zmienia.

- osoba stosująca przemoc wyładowała już złość i zaczyna zdawać sobie sprawę z tego, co zrobiła, stara się zatrzeć złe wrażenie. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie. Przeżywa poczucie winy, okazuje skruchę, przeprasza i obiecuje, że to się nie powtórzy. Zaczyna okazywać ciepło i miłość, zachowuje się jakby przemoc nie miała miejsca. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć, że oprawca się zmienił i że przemoc była jedynie wyjątkowym incydentem, który nigdy się nie powtórzy.

Faza „miodowego miesiąca” to tylko przemijający okres i wkrótce rozpoczyna się ponownie pierwsza faza narastania napięcia. Koszmar wraca, z tym że przemoc w następnym cyklu jest na ogół gwałtowniejsza i dłuższa, a fazy miodowe krótsze i mniej poprawne. Doświadczenia miodowej fazy demobilizują osobę doznającą przemocy i utralają w osobie stosującej przemoc poczucie bezkarności oraz nadzieję, że następnym razem znowu sobie jakoś poradzi i uzyska przebaczenie.

Fazy przemocy w rodzinie

Z badania „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci”, przeprowadzonego na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w listopadzie 2021 wynika, że prawie co trzeci dorosły Polak (32%) przyznał, że doświadczał przemocy fizycznej w dzieciństwie, a 28% badanych przyznało, że doznawało przemocy psychicznej.

Z diagnozy przemocy wobec dzieci w Polsce w 2023 roku, sporządzonej przez Fundację „Dajemy dzieciom siłę” wynika, że:

- 79% dzieci i nastolatków doświadczyło w swoim życiu choć raz przemocy lub zaniedbania (w roku 2022 – 52%)
- 26% dzieci i nastolatków zostało wykorzystanych seksualnie bez kontaktu fizycznego, 8% - z kontaktem fizycznym
- 32% dzieci doświadczyło przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej
- 66% dzieci i nastolatków doświadczyło przemoc ze strony rówieśników.

Doświadczana w dzieciństwie przemoc w bardzo dużym stopniu rzutuje na dorosłe życie i wywiera wpływ nie tylko na samo dziecko, ale także na jego przyszłe otoczenie, w tym życie rodzinne. W okresie dziecięcym kształtuje się osobowość, utralają się przekonania na temat otaczającego świata. Dorastanie w przemocowym i niewspierającym otoczeniu, zakłócone mechanizmy przywiązania mają długofalowy wpływ na równowagę emocjonalną, niepowodzenia i brak zdolności rozumienia innych oraz zwiększają ryzyko rozwoju osobowości zorientowanej na siebie, a także skutkują trudnościami ze zrozumieniem i dostrzeżeniem potrzeb dzieci.

Doświadczanie przemocy przez dzieci zwiększa ryzyko zaburzeń psychicznych, w tym zachowań internalizacyjnych, takich jak: lęk, depresja oraz zachowań eksternalizacyjnych, takich jak agresja. Poza tym zwiększa ryzyko depresji w okresie adolescencji i dorosłości, a także ryzyko uzależnienia od substancji psychoaktywnych, zaburzeń lekowych i zaburzeń osobowości.

Badania pokazują, że dzieci krzywdzone gorzej radzą sobie z nauką; krzywdzenie wpływa na zdrowie fizyczne.

Koszty przemocy wobec dzieci, ponoszone przez społeczeństwo, obejmują zatem zarówno długo jak i krótkoterminową opiekę zdrowotną, dotyczącą zarówno zdrowia fizycznego, jak psychicznego, zapewnienia kształcenia specjalnego, pomocy społecznej i sądownictwa, a należy pamiętać, że przemoc wywiera skutki międzypokoleniowe, odgrywając istotną rolę w późniejszych trudnościach rodzicielskich. W związku z powyższym, bardzo ważne jest podejmowanie kolejnych działań w celu zwiększania świadomości społeczeństwa odnośnie tego, czym przemoc jest, a także iż nie ma w tym obszarze równych i równiejszych. Każdy ma prawo do szacunku i nietykalności cielesnej. Poczynając od noworodka, skończywszy na osobie w wieku senioralnym.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE ŻAGAŃSKIM

Powiat Żagański jest powiatem ziemskim, w skład które wchodzi 9 gmin:

- 1) Miejskie: Gozdnicza, Żagań
- 2) Wiejskie: Brzeźnica, Niegostawice, Wymiarki, Żagań
- 3) Miejsko-wiejskie: Łłowa, Małomice, Szprotawa.

Zgodnie ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych w powiecie żagańskim na lata 2019 -2025” jednym ze znaczących problemów społecznych występujących na terenie powiatu jest przemoc domowa.

Skala problemu przemocy domowej na terenie powiatu żagańskiego jest tak samo trudna do precyzyjnego oszacowania jak na terenie całego kraju. Główną przyczyną trudności jest uzyskanie wiarygodnych, rzeczywistych danych, charakteryzujących jej rozmiar, przede wszystkim dlatego, że różnie jest definiowana. Sprawy dotyczące przemocy domowej są

trudne, dotyczą środowisk zamkniętych. Często poszkodowani nie chcą współpracować z policją, czy instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

Formy wsparcia określone prawem

Ważnym jest, aby pamiętać, że każdy człowiek bez względu na płeć, wiek, stan zdrowia, pochodzenie czy wyznanie ma prawo do godnych warunków życia, poszanowania własnej osoby, indywidualności, do realizowania się w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Nikt nie musi być idealny, każdy ma prawo do błędów. W przypadku braku możliwości lub nieumiejętności rozwiązania problemu z wykorzystaniem potencjału własnego ma prawo zwrócić się o adekwatną pomoc.

Instytucjami oferującymi pomoc oraz wsparcie są:

➤ Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodki interwencji kryzysowej o wielu specjalizacjach udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach, od kryzysów normatywnych do ostrych kryzysów sytuacyjnych, takich jak próba samobójcza, śmierć bliskiej osoby czy zdrada. Szczególne zadania stają przed ośrodkami interwencji kryzysowej w dużych aglomeracjach miejskich, gdzie często dochodzi do groźnych wypadków komunikacyjnych, rabunków, kradzieży, gwałtów, zabójstw; gdzie problemy wynikają z biedy, narkomanii, alkoholizmu, bezdomności, a ofiary tych wydarzeń stają się klientami tych ośrodków.

Zazwyczaj ośrodki interwencji kryzysowej prowadzą miejsca hostelowe dla ofiar przemocy w rodzinie.

➤ Poradnictwo specjalistyczne

Celem funkcjonowania poradnictwa jest niesienie pomocy osobom doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych, znajdujących się w sytuacjach kryzysu. W skład poradnictwa specjalistycznego wchodzi: poradnictwo, prawne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne. W ramach konsultacji prawnych prawnik udziela wszelkich porad i informacji, m.in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, prawa cywilnego.

Konsultacje psychologiczne obejmują doradztwo, wsparcie, poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych.

➤ Interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W skład zespołów interdyscyplinarnych, wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się problematyką przemocy specjaliści/przedstawiciele z szerokiego obszaru problemu przemocy, przede wszystkim:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) policji,
- 4) oświaty,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) NGO,
- 7) Kuratorzy sądowi

Zadaniem takiego zespołu jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, w szczególności poprzez:

- 1) Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) Inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) Inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domowa;
- 4) Opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) Powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) Monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) Przekazywanie informacji i dokumentacji;
- 9) Kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) Składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domowa wykroczenia.

Należy podkreślić, iż najlepsze efekty przynosi interdyscyplinarność w podejściu do przeciwdziałania przemocy domowej. Warto dopilnować, aby w skład wspomnianego zespołu weszli przedstawiciele różnych służb, którzy mogliby udzielić kompleksowej pomocy wszystkim członkom rodziny.

VI. Instytucje pomocowe w omawianym obszarze w Powiecie Żagańskim

Na terenie powiatu żagańskiego pomocą w zakresie wsparcia dziecka i rodziny również w kwestii przemocy domowej zajmuje się szereg instytucji i podmiotów:

- Komenda Powiatowa Policji
- Sąd Rejonowy w Żaganiu
- Centrum kompleksowego wsparcia przy OPS w Żaganiu
- Ośrodki Pomocy Społecznej w 9-ciu gminach powiatu żagańskiego
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespoły Interdyscyplinarne w 9-ciu gminach powiatu żagańskiego
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapeutyczny „PROFIL”
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Rodzinna Poradnia Specjalistyczna
- Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem – PCPR w Żaganiu
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Żaganiu i Szprotawie.

Rozpoczynając analizę zjawiska przemocy domowej zasadnym jest spojrzenie na działania ośrodków pomocy społecznej i powodów przyznawania przez nie pomocy. Zaznaczyć należy, że występowanie przemocy domowej ma wiele przyczyn i najczęściej jest wypadkową lub zjawiskiem towarzyszącym innym przyczynom problemów i deficytów w rodzinach.

Tabela 1. Powody przyznania pomocy społecznej w powiecie zagańskim w latach 2022 - X 2024

POWÓD PRYZNANIA POMOCY		2022		2023		I-X 2024	
		liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach
UBÓSTWO		697	1224	659	1084	540	833
SIEROCTWO		0	0	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ		64	66	105	129	95	97
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA LUB WIELODZIETNOŚCI		102	592	145	695	109	498
BEZROBOCIE		503	708	452	869	365	653
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		875	1079	860	1213	753	994
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA		751	1060	786	1119	683	956
BEZRADNOŚĆ W SPR. OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSP. DOMOWEGO	OGÓŁEM W TYM:	288	878	309	918	235	721
	RODZINY NIEPEŁNE	130	374	125	380	109	323
	RODZINY WIELODZIETNE	48	251	46	239	30	158
PRZEMOC DOMOWA		19	41	28	81	22	63
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI		0	0	0	0	0	0
ALKOHOLIZM		117	167	159	216	134	180
NARKOMANIA		24	24	26	34	26	35
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO		36	43	53	71	50	53
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY		1	2	0	0	0	0

ZDARZENIE LOSOWE	18	34	10	24	19	31
SYTUACJA KRYZYSOWA	18	29	12	22	11	18
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	5	9	0	0	168	711

Z analizy powyższych danych wynika, że głównymi powodami udzielania wsparcia przez ośrodki pomocy społecznej są: niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, ubóstwo i bezrobocie. Jednak w rozmowach z przedstawicielami tych instytucji wybrzmiewa, że różne formy przemocy domowej współtowarzyszą większości z w/w zjawisk, gdyż powód zgłoszenia się po pomoc do ops jest zawsze złożony. Najczęstszym powodem wystąpienia przemocy domowej, w opinii pracowników ops są uzależnienia.

Na terenie powiatu osoby z problemem uzależnień i ich rodziny mogą uzyskać pomoc terapeutyczną w **Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej - Ośrodek Terapeutyczny „PROFIL” w Żaganii**. Jednostka zatrudnia wielu specjalistów z różnych dziedzin pomagających w zmaganiach z chorobą i nałogiem. Poradnia prowadzi zajęcia zarówno dla osób uzależnionych jak i współuzależnionych. Wiele osób zostało skierowanych do Ośrodka na podstawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu.

Na terenie powiatu żagańskiego działa dziewięć **Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, które realizują zadania w oparciu o gminny program profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych. Gminna Komisja pomaga osobom uzależnionym od alkoholu poprzez m.in.: prowadzenie rozmów interwencyjnych (których efektem może być leczenie odwykowe), kieruje wnioski do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia w systemie zamkniętym.

We wszystkich gminach funkcjonują również **interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy domowej**, które mając w swoich strukturach specjalistów z różnych resortów (pracownik socjalny, policja, służba zdrowia, przedstawiciel oświaty, kuratorzy itp.) szybko i kompleksowo reaguje na zjawiska przemocy w rodzinach.

Instytucjonalnym narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy domowej jest procedura „Niebieskie Karty” .

Służy ona także do dokumentowania faktów związanych z przemocą domową. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” musi zaistnieć w sytuacjach, gdy zachodzi podejrzenie stosowania przemocy domowej.

Na „Niebieskie Karty” składają się cztery arkusze – karty:

Karta A - jest wszczęciem procedury przez osobą uprawnioną, która przekazuje wypełniony formularz do Zespołu Interdyscyplinarnego, który niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Celem grupy diagnostyczno-pomocowej jest diagnoza i ocena sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust.8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Karta B - jest formularzem przekazywanym osobie, co do której zachodzi podejrzenie, iż wobec niej stosowana jest przemoc i są w niej zawarte informacje o przysługujących jej prawach;

Karta C - jest wypełniana na posiedzeniu grupy diagnostyczno – pomocowej po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, przy obecności osoby, co do której zachodzi podejrzenie, iż wobec niej jest stosowana przemoc domowa;

Karta D - jest wypełniana na posiedzeniu grupy diagnostyczno - pomocowej, w obecności osoby, co do której zachodzi podejrzenie, iż stosuje przemoc wobec osób/osoby bliskiej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w momencie ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej lub w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Poniżej przedstawiono dane statystyczne dotyczące ilości podjętych działań mających na celu udzielenie pomocy osobom dotkniętym tym problemem, na podstawie opisywanej procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 2. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” i podjętych działań z tego tytułu przez Zespoły Interdyscyplinarne w latach 2022 – X 2024

DZIAŁANIE ZI		2022	2023	I-X 2024
LICZBA NK A, Z TEGO		99	160	139
LICZBA NK ZAŁOŻONYCH DLA DZIECI		8	28	20
LICZBA NK C		96	102	98
LICZBA NK D		77	82	68
LICZBA SPRAWCÓW PRZEMOCY, KTÓRZY OSOBIŚCIE STAWILI SIĘ NA SPOTKANIE		60	79	66
WNIOSEK DO SĄDU O WGLĄD W SYTUACJĘ RODZINY		21	20	30
ZAWIADOMIENIE O PEDEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA		24	21	19
LICZBA ODEBRANYCH DZIECI NA PODSTAWIE ART. 12A USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY		0	0	0
ZAKOŃCZENIE PROCEDURY NK A - RAZEM		99	142	67
W TYM NA SKUTEK	USTANIE PRZEMOCY	76	91	49
	ZREALIZOWANIE INDYWIDUALNEGO PLANU	7	42	8
	BEZZASADNE PODEJMOWANIE DALSZYCH DZIAŁAŃ	20	38	19
LICZBA OSÓB UMIESZCZONYCH W SPECJALISTYCZNYCH OŚRODKACH WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ		0	0	3
LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ GRUP ROBOCZYCH		107	163	133
LICZBA SPOTKAŃ GRUP ROBOCZYCH		332	404	426
LICZBA GRUP ROBOCZYCH		133	149	164

Po analizie tabeli wyłaniają się co najmniej 3 wnioski.

Pierwszy: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej nie odzwierciedlają wprost skali zjawiska przemocy domowej, gdyż w odniesieniu do danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych wynika, że liczba przypadków przemocy lub podejrzenie przemocy jest znacznie większa.

Drugi wniosek to taki, że rodzaj klienta pomocy społecznej na przestrzeni lat bardzo się zmienił. Przemoc domowa zachodzi w tzw. „czterech ścianach” i dlatego też trudno ją zmierzyć. Przemoc domowa jest znaczącym problemem społecznym.

Trzeci wniosek to taki, że: można przypuszczać, iż zwiększa się świadomość społeczna odnośnie zjawiska przemocy, a także zwiększa się wrażliwość i gotowość mieszkańców powiatu do zgłaszania niepokojących sytuacji odpowiednim służbom.

Głównym podmiotem, do którego wpływają zgłoszenia dot. stosowania przemocy jest policja. Analiza danych **Komendy Powiatowej Policji w Żaganie** pokazuje skalę problemu w zakresie prawnym, czyli tym zgłoszonym i stwierdzonym. Dane pokazują, że przemoc częściej występuje w mieście, niż na wsi i częściej skierowana jest wobec kobiet.

Dane statystyczne policji za wskazany okres i dane zespołów interdyscyplinarnych są zbliżone, gdyż zgodnie z procedurą, policja zakładając Niebieską Kartę sprawcy przemocy przesyła ją do zespołu interdyscyplinarnego, który to zespół podejmuje działania weryfikacyjne i monitorujące.

Tabela 3. Interwencje domowe policji-statystyki

Wyszczególnienie	2022	2023	I-X 2024
Ogółem	1551	1428	1137
W tym: z powodu przemocy domowej	117	126	85
W mieście	80	78	51
Na wsi	37	48	34
Pokrzywdzeni w wyniku przemocy domowej ogółem	126	149	101
W tym: kobiety	35	121	73
Mężczyźni	23	22	17
Dzieci	8	6	11
Sprawcy przemocy domowej - ogółem	117	126	86
W tym: mężczyźni	105	117	78
Kobiety	12	9	8
Pod wpływem alkoholu	36	42	20
Informacje przekazane do instytucji pomocowych w ramach procedury „Niebieska Karta”- ogółem	141	144	93
W tym: do ośrodków pomocy społecznej	117	126	85
Do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	24	18	8
Do organizacji pozarządowych	0	0	0

Od 2005 r. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu prowadzi poradnictwo rodzinne i specjalistyczne w ramach Rodzinnej Poradni Specjalistycznej**. Obecnie w ramach Rodzinnej Poradni Specjalistycznej zatrudnionych jest czterech specjalistów (3 psychologów, terapeuta uzależnień), którzy udzielają porad/konsultacji, terapii w ciągu tygodnia od wtorku do czwartku, w godzinach popołudniowych. Wsparcie specjalistyczne jest prowadzone również bezpośrednio przez pracowników etatowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu (psycholog, pedagog) w godzinach pracy jednostki od poniedziałku do piątku. Zakres pomocy jest bardzo szeroki i obejmuje różnorodne problemy np. ostre kryzysy sytuacyjne, kryzysy społeczne i rodzinne (m.in. przemoc domowa, uzależnienia, kryzysy małżeńskie, wsparcie rodziców i dzieci).

Tabela 4. Liczba osób, którym udzielono wsparcia w Rodzinnej Poradni Specjalistycznej przy PCPR w Żaganiu

Rok	2022	2023	I półrocze 2024
Liczba osób	326	186	169

Należy podkreślić, że skala zjawiska dot. osób potrzebujących wsparcia ramach Rodzinnej Poradni Specjalistycznej jest dużo większa, jednak liczba wypracowanych godzin uzależniona jest od wielkości budżetu jednostki na dany rok.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu współpracuje z Lubuskim Ruchem na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar”, który w siedzibie PCPR w Żaganiu zorganizował **Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem**. Klub czynny jest we wtorki i czwartki od godz. 14.00 do 19.30. Współpraca obejmuje porady psychologiczne i prawne dla pokrzywdzonych, w tym dla osób doznających przemocy domowej oraz inne wsparcie m.in.: świadczenia zdrowotne, wynajem lokalu, czasowe zakwaterowanie, bony żywnościowe, bony na odzież i środki czystości, opłata zobowiązań czynszowych, udzielanie schronienia.

Tabela 5. Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem

Liczba osób i formy wsparcia	2022	2023	I-X 2024
Liczba osób - OGÓŁEM	17	26	22
Formy wsparcia udzielanego przez PUNKT	x	x	x
POMOC PSYCHOLOGICZNA	14	26	21
POMOC PRAWNA	5	14	15
POMOC MATERIALNA	9	13	12
W TYM:			

BONY ŻYWNOŚCIOWE	4	6	4
POKRYCIE KOSZTÓW TYMCZASOWEGO ZAKWATEROWANIA	0	0	0
DOFINANSOWANIE DO CZYNSZU	3	1	3
POMOC W EDUKACJI	2	4	4
POKRYCIE KOSZTÓW ZWIĄZANYCH Z OPIEKĄ NAD DZIEĆMI W ŻŁOBKACH I KLUBACH DZIECIĘCYCH	0	0	0
DOFINANSOWANIE DO POBYTU DZIECKA W PRZEDSZKOLU	0	0	1
SZKOLENIA I KURSY PODNOSZĄCE KWALIFIKACJE ZAWODOWE	0	1	0
POKRYCIE KOSZTÓW DOSTOSOWANIA LOKALI MIESZKALNYCH DO POTRZEB OSOBY POKRZYWDZONEJ NIEPEŁNOSPRAWNEJ	0	1	0
FINANSOWANIE ZAKUPU URZĄDZEŃ	0	0	0
POKRYCIE KOSZTÓW WYJAZDU MAŁOLETNIEGO	0	0	0

Od 2007 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu realizuje **program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej (PK-E)**. Program finansowany jest z budżetu wojewody i corocznie pozwala na objęcie wsparciem ok. 15 osób. Program realizowany jest zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Metody pracy to warsztaty i spotkania indywidualne. Rozpoczęcie programu poprzedzane jest przeprowadzeniem z potencjalnymi kandydatami rozmów motywacyjno-diagnostycznych. Kandydatów do programu kierują (zgodnie z procedurą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) z tzw. „urzędu” zespoły interdyscyplinarne. Ale potencjalnych uczestników PK-E typują również: sąd karny w Żaganiu oraz ośrodki pomocy społecznej.

Tabela 6. Programy korekcyjno-edukacyjne

Rok edycji	Edycja 2022	Edycja 2023	Edycja 2024
Liczba uczestników	9	15	15

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową prowadzone są w celu;

- 1) Zmiany przekonań odbiorców programu dotyczących stosowania przemocy domowej;
- 2) powstrzymania osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 3) zmniejszenia przez uczestników programu skali zachowań opartych na przemocy;
- 4) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 5) kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy domowej;
- 6) uznania przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 7) zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej;
- 8) zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- 9) uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

VII. Cele programu

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu żagańskiego.

Zadania i cele programu mają przyczynić się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Bardzo ważne w tym przypadku jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę osób doznających przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań.

Cele szczegółowe:

- 1. Rozwijanie profilaktyki i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu żagańskiego;**

Formy realizacji:

-organizacja spotkań, kampanii informacyjnych na temat przeciwdziałania przemocy domowej (strony internetowe, podczas lokalnych wydarzeń, ulotki, plakaty informacyjne itp.),
-podjęcie działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich,
-promowanie i wdrażanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- realizacja programu profilaktycznego udzielania specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej oraz dostępności pomocy;

Formy realizacji:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin, w których wystąpił problem przemocy,
- prowadzenie/ zorganizowanie cyklu spotkań dla rodziców wymagających doskonalenia kompetencji,
- zabezpieczanie w systemie pieczy zastępczej dzieci wymagających interwencyjnego umieszczenia z powodu przemocy domowej.

3. Zwiększenie skuteczności działań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;

Formy realizacji:

- realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domowa,
- realizacja programy psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosując przemoc domową,
- monitorowanie i ewaluacja skuteczności programów.

4. Usprawnianie przepływu informacji pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;

Formy realizacji:

- organizowanie spotkań merytorycznych przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej z terenu powiatu żagańskiego,
- zacieśnienie współpracy między instytucjami/organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

VIII. Obszary działań

Cele działań i przewidywane efekty realizacji odnoszą się do obszarów:

- **profilaktyki** – promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- **edukacji** – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, skutków i przyczyn przemocy, informowanie o możliwych formach pomocy;
- **interwencji** – przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja i oddziaływanie na sprawców;
- **wspierania** –objęcie ofiar przemocy opieką psychologiczną, prawną i socjalną.

IX. Przewidywane efekty realizacji programu.

- Zmniejszenie rozmiarów przemocy domowej
- Zmiana postaw społeczeństwa wobec zjawiska przemocy domowej
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą
- Poprawa dostępu do informacji

- Podniesienie poziomu wiedzy poprzez wyposażenie we właściwe umiejętności i kompetencje rodziców
- Readaptacja sprawców przemocy domowej
- Przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą.

X. Realizatorzy programu

Wszelkie działania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, czy też wsparciem rodziny i jej członków. Ważne jest, aby nawiązać współpracę między osobami i instytucjami zajmującymi się rodziną.

Realizatorami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Żagańskim są m.in.:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu żagańskiego,
- Policja,
- Sąd,
- Prokuratura,
- Placówki oświatowe,
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Poradnie leczenia uzależnień.

XI. Monitorowanie i ewaluacja programu

Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej podlega monitorowaniu. Poszczególne jednostki są odpowiedzialne za zbieranie danych oraz sporządzenie i sprawozdań z podjętych działań. W oparciu o zebrane dane przeprowadzana będzie ewaluacja programu. Ma ona na celu dostarczenie informacji, czy cele programu są właściwie realizowane, czy wybrane sposoby realizacji programu przynoszą zamierzone korzyści.

XII. Zakończenie

Zjawisko przemocy domowej od wielu lat znajduje się w obszarze problemów społecznych. Preambuła do znowelizowanej ustawy podkreśla, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Przepisy ustawy rozszerzyły zakres działań, które określono szczegółowo w Programie, w postaci podnoszenia świadomości społecznej na temat promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także upowszechnienia informacji o możliwościach i formach udzielenia pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową, w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy. Specyfika problemu przemocy i jej wieloaspektowy sposób rozpatrywania powoduje, że tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy jest zadaniem trudnym i złożonym. Pomoc osobom dotkniętym przemocą domową wymaga podejścia systemowego, szeregu złożonych działań opartych na wiedzy z zakresu różnych dziedzin i

wykorzystujących kompetencje instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Takie podejście pozwala dostrzec nie tylko ograniczenia, ale też zasoby tkwiące w kadrze pomocy społecznej i innych współpracujących z nią podmiotów w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Głównym założeniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Żagańskim na lata 2025-2028 jest podejmowanie działań mających na celu ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Oczekuje się, iż Program przyczyni się do udoskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej, ograniczenia zjawiska przemocy na terenie naszego Powiatu i stworzenia modelu współpracy z innymi jednostkami działającymi na rzecz osób będących w kryzysie.